

Handläggare: Gunilla Olofsson
Telefon: 508 25 605

Till
Socialtjänstnämnden

Återremiss av svar på skrivelse från Karin Rågsjö (v) och Jackie Nylander (v) om ”Hemtagning av myndiga som har varit placerade”.

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner socialtjänstförvaltningens svar på skrivelsen i och med detta kompletterande tjänsteutlåtande.

Dag Helin

Fredrik Jurdell

Sammanfattning

Socialtjänstnämnden beslutade den 22 november 2007 att återremittera socialtjänstförvaltningens svar på skrivelsen ”Hemtagning av myndiga som har varit placerade”. Nämnden önskade få kompletterande uppgifter om vad ett stödboende innefattar och om ”Social bostad” fortfarande erbjuds. Social bostad, som var en form av familjehem, används inte längre som begrepp, då det associerades med att bo inneboende. De stödboenden som stadsdelsförvaltningarna erbjuder i egen regi eller köper av andra aktörer, bygger på att den unge i stora delar kan ta ansvar för sin egen vardag.

I skrivelsen uttrycktes en oro för att fler placeringar än tidigare upphör då den unge blir myndig. Socialtjänstnämnden gav därför förvaltningen i uppdrag att göra en kartläggning av stadsdelsnämndernas förhållningssätt till fortsatt placering av ungdomar efter det att de blivit myndiga. En redogörelse av kartläggningen finns i föregående tjänsteutlåtande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt.

Bakgrund

Socialtjänstnämnden överlämnade den 22 mars 2007 en skrivelse till socialtjänstförvaltningen från Karin Rågsjö (v) och Jackie Nylander (v) om ”hemtagnin g av myndiga som har varit placerade” för beredning. Socialtjänstnämnden beslutade den 22 november 2007 att återremittera ärendet till förvaltningen. Nämnden önskade få kompletterande uppgifter om vad ett stödboende innebär och information om begreppet ”Social bostad”.

Sammanfattning av genomförd kartläggning

I skrivelsen uttrycktes en oro för att fler placeringar än tidigare upphör då den unge blir myndig. Socialtjänstnämnden gav därför förvaltningen i uppdrag att göra en kartläggning av stadsdelsnämndernas förhållningssätt till fortsatt placering av ungdomar efter det att de blivit myndiga. En kartläggning genomfördes av hur många ungdomar födda åren 1986 – 1989 som var placerade under första kvartalet 2007 och hur många placeringar som upphörde i samband med 18-årsdagen. Resultatet från kartläggningen visade inte på någon oroande tendens. För de ungdomar som under år 2007 var placerade i familjevård eller HVB-hem och som under året fyllde 18 år, upphörde placeringen för 22 individer under mätperioden. Enligt registreringar i stadens paraplysystem skedde detta i de flesta fall enligt beslutad vårdplan. I några fall upphörde placeringarna på vårdgivarens respektive den unges initiativ. Kartläggningen visade att totalt 311 ungdomar födda år 1986 – 1989 var placerade i familjehem eller HVB-hem någon gång under första halvåret år 2007. Drygt 70 % av ungdomarna var placerade i familjevård. Några ungdomar var under perioden placerade både i familjehem och i HVB-hem.

Typ av placering	Antal placeringar/ födda år 1986 – 1989
Familjevård	229
HVB-hem	87
Totalt	316 (311 individer)

Källa: paraplysystemet

Av de placerade ungdomarna födda mellan åren 1986 – 1989, var cirka 40 % födda år 1989 (126 individer) och uppnådde myndighetsåldern under år 2007. Under kartläggningsperioden avslutades placeringar för cirka 17 % av ungdomarna födda år 1989.

Typ av placering	Antal placeringar / födda år 1989	Upphörd placering
Familjevård	92	9
HVB-hem	36	13
Totalt	128 (126 individer)	22

Källa: paraplysystemet

Kompletterande svar med anledning av återremissen.

Socialtjänstnämnden önskade kompletterande uppgifter angående begreppet "Social bostad" och en beskrivning av hur ett boendestöd kan se ut. Nedan följer ett försök att klargöra frågorna. Uppgifter har inhämtats från Stiftelsen Hotellhem, stadsdelsförvaltningar och från socialtjänstförvaltningens enhet *Resursteamerna för barn och ungdom*, som bland annat erbjuder familjevård för ungdomar.

"Social bostad"

Begreppet "Social Bostad" lanserades under 1970-talet, som en speciell boendeinsats, men var egentligen en form av familjehem beläget i Stockholms stad. Social bostad har aldrig haft en formell status. Flertalet av de familjehem som rekryterades under 1970-talet låg relativt långt från Stockholms stad, oftast på landsbygden någonstans i Norrland eller Småland. Skälet till detta var delvis att ungdomar med antisociala problem lättare skulle kunna bryta med sina negativa nätverk. Under 1970-talet började man differentiera målgruppen för familjevård och ungdomar med "endast" relationsproblem placerades i familjehem som rekryterades i Stockholms stad. Idag finns de flesta familjehemmen i Stockholms närområde.

Begreppet "Social Bostad" har inte använts under de senaste åren, då det lätt förväxlades med att bo inneboende. Med familjehem avses enligt lagstiftningen ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt (3 kap. 2 § Socialtjänstförordningen). Alla ungdomar som placeras i familjehem har genomgått en utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL). Beslut om placering i familjevård kan ske i form av bistånd enligt SoL, enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Alla familjehem ska innan placeringen utredas om de är lämpliga som familjehem och godkännas av ansvarig socialnämnd.

Vid en placering i ett familjehem är utgångspunkten både den unges svagheter (problem och behov av stöd) och styrkor (sociala kompetenser och intressen). Ungdomar vars huvudsakliga problem betecknas som relationsproblem, t.ex. att de inte kan bo kvar hemma p.g.a. föräldrarnas problem eller för att de har en allvarlig konflikt med någon förälder, placeras fram för allt i familjehem belägna i Stockholms stad. Dessa ungdomar går i skolan eller har annan fungerande sysselsättning och har egna positiva sociala kontakter. För de ungdomar som har egna sociala problem, har en avbruten skolgång och dessutom ett nätverk av antisociala kamrater, fungerar det oftast bättre med placering i ett familjehem som ligger utanför staden. Båda målgrupperna behöver stöd och hjälp i vardagen av vuxna, men på olika sätt.

Stödboende för ungdomar

Boende med stödsatser erbjuds fram för allt unga med relationsproblematik och som av olika skäl inte kan bo hemma, vid utslussning från HVB-hem eller annan institutionsvård samt för ungdomar som saknar familj och anhöriga.

De stödboenden som anlitas är alla anpassade till olika målgrupper, men bygger på att den unge i stora delar kan ta ansvar för sin egen vardag. Missbruksproblem eller omfattande kriminalitet innebär att den unge exkluderas som ”hyresgäst”. Socialt stöd och pedagogisk vägledning i vardagslivet erbjuds som komplement till boendet. Flera boenden är utformade som träningslägenheter och det stöd som erbjuds sker fram för allt under dagtid. Några boenden har personal tillgänglig dygnet runt. Behöver den unge ytterligare psykosocial behandling utförs denna av någon annan verksamhet. Den unge förutsätts klara av någon form av sysselsättning, studier eller arbete och uppmuntras att skapa egna prosociala nätverk samt att hitta egna stimulerande fritidsaktiviteter.

Stödboenden bedrivs antingen i egen regi av stadsdelsförvaltningen eller köps av andra aktörer. Staden har slutit ramavtal med 25 verksamheter som erbjuder boenden kombinerat med olika former av vuxenstöd.

Några stadsdelsförvaltningar hyr lägenheter av lokala bostadsvårdar i stadsdelen eller blockförhyr lägenheter via Stockholms Hotellhem. Boendet kompletteras i dessa fall med individuellt behovsprövat stöd under ett bestämt antal timmar per vecka.

Stödet utförs av socialsekreterare eller av speciellt rekryterade kontaktperson för enskilda ungdomar. Exempel på ovanstående är:

- Skärholmens stadsdelsförvaltning hyr ett antal lägenheter i olika bostadsområden inom stadsdelen om totalt ca 20 platser. Ett individuellt anpassat boendestöd är kopplat till respektive ungdom. Målgruppen är ungdomar mellan 15 – 20 år.
- Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning blockförhyr 6 lägenheter av Enskede bostadshotell som träningslägenheter för ungdomar i åldern 17 – 20 år.
- Skarpnäcks stadsdelsförvaltning blockförhyr 9 lägenheter vid Skarpnäcks bostadshotell för ungdomar som av olika omständigheter inte kan bo hemma, men som inte har egen problematik.
- Stockholm HVB/BoU har nyligen slutit ett avtal med Stiftelsen Hotellhems bostadshotell i Stadshagen, där man kommer att blockförhyra 15 utslussningslägenheter för ungdomar som kommit ensamma till Sverige som flyktingar och som har fått permanent uppehållstillstånd.

Stiftelsen Hotellhem har totalt 5 bostadshotell (ungdomsbostäder) som riktar sig till ungdomar och unga vuxna i ålder 18 – 28 år (bostadshotellen Enskede, Stadshagen, Maria, Skarpnäck och Nybohov). Vid alla ungdomsbostäder inom hotellhem finns möjlighet till provkontrakt.